

Akrabamız bize kötülük yaparsa nasıl davranalım?

Samiye Hanım: “Akraba kimdir? Sıla-i rahim’in açılımı nedir? Akrabalara iyilik etmeyi nasıl anlayacağız?”

KAVRAM OLARAK AKRABALIK

Akraba, Arapça’da, k-r-b kökünden türemiş bir kelimedir. Kan ve soy bağı, evlilik bağı ve süt hısımlığı gibi bağlarla birbirine yakınlaşan kimseler birbirleri ile derece derece akrabadırlar. Örf ve geleneklerimize göre akrabalarımız, dinen de akrabalarımızdır.

Esasen insanların soy soy, sülâle sülâle yaratıldığını Kur’ân söylüyor ve bunu “tanışma ve sevme” hikmetine bağlıyor.

Buyuruyor ki: “Ey insanlar! Biz sizi bir erkekle bir dişiden yarattık. Birbirinizle tanışıp muhabbet edesiniz diye milletlere, sülâlelere ayırdık. Fakat şu kadar var ki Allah katında en değerli olanınız, takvada en üstün olanınızdır.”¹

Resulullah Efendimiz (asm) buyuruyor ki: “Rahim (sıla-i rahim, akrabalık bağı) Rahmân’dan bir bağıdır. Kim bu bağı koparmaz ve akrabasına ulaşırsa, Allah’a ulaşmış olur. Kim de bu bağı koparırsa, Allah ondan rahmetini keser.”²

Bununla beraber, akrabamızın iyilik etmemizi hak etmesi için iman sahibi olması önemlidir. Nuh Aleyhisselâm iman eden oğulları ile birlikte inkârcı oğlu Kenan’ı da gemiye almak istedi. Kenan da gelmedi ve boğuldu.

Nuh (as) şöyle yalvardı: “Ya Rabbi, elbette boğulan oğlum da ailemdendi, öz evlâdımdı.”³ Ama Cenâb-ı Hak şöyle vahyetti: “Ey Nuh! O senin ehlinden değil. Çünkü o, salih amel sahibi değildi.”⁴

Öte yandan yine Kur’ân “mü’minleri kardeş” ilân ediyor. Ve Din kardeşleri arasında bir tartışma, kavga veya husûmet doğduğunda “kardeşlerinizin arasını ıslâh edin” diye emrediyor.⁵

ŞİMDİ BU EMİRLERİ BİRLEŞTİRELİM

1- Sıla-i rahim, akrabalarımız ile olan ilişkilerimizi canlı tutmak demektir. Bu vaciptir.

2- Fizikî olarak uzak yerlerde isek ve bizzat gidip görüşme imkânımız yoksa, farklı iletişim araçları kullanarak (artık iletişim çağındayız) onlara ulaşmamız halinde inşallah sıla-i rahim sevabını almış oluruz.

3- Onlara ulaşmak, varsa dertleriyle ilgilenmek, onlara iyilik yapmak bir yönüyle bizim imkânlarımızla da alâkalı bir husustur. İmkânımız yoksa, yollar güvenli değilse, hiç olmazsa iyi dileklerimizle ve duâlarımızla da onlarla birlikte olabiliriz. İmkânlar ölçüsünde bu da sıladan sayılır.

4- Sıla-i rahimde, akrabalar içinde bize kötülük yapmış olanlar varsa hukukumuzu korumayacağımız manası yoktur. Hukukumuzu koruyacağız. Bu durumda da söz konusu kötülük sahibi akrabamıza kin gütmemek, düşmanlık yapmamak, darılmamak, zarar vermemek ve haksızlığa uğratmamak sıladan sayılır.

5- Akrabamızın bize hep fesatlık düşündüğünü ya da iyiliğimizi suiistimal ettiğini varsayıyorsak eğer, bunda iki durum vardır:

Bu ya bizim kuruntumuzdur. Ya da gerçektir.

Kuruntumuzsa problem bizdedir. Böyle bir kuruntu ile hareket edip sılayı kesersek günahkâr oluruz.

Gerçekse, tedbir almamızda bir sakınca yoktur. Bu durumda da düşmanlık yapmamaya, kötülük yapmamaya, zarar vermemeye ve hiç olmazsa selâm vermeye ve selâm almaya özen gösterirsek bu da kerhen sıladan sayılır.

GÜNÜN DUÂSI

Ey ilmi, ihsanı, ikramı, iyiliği, rahmeti, şefkati, esenliği geniş olan! Ey kötülüğü, zulmü, haksızlığı olmayan! Ey gayreti, azabı, cezası, azarlaması adalet olan Allah'ım! Gönlümüzü genişlet! İyiliklerimizi arttır! Akrabalarımız ve kardeşlerimiz arasına fitne sokulmasına izin verme! Dargınlıklarımızı gidermede suhulet ihsan eyle! Âmin.

Dipnotlar:

1- Hucurat Sûresi: 13.

2- Tirmizi, Birr 16, (1925).

3- Hud Sûresi: 45.

4- Hud Sûresi: 46.

5- Hucurat Sûresi: 10.